

Arbetsrapport nr. 38

Journalistkårens partisympatier

Kent Asp

Arbetsrapport nr. 38

Journalistkårens partisympatier

Kent Asp

ISSN 1101-4679

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för Journalistik och Masskommunikation
Box 710, 405 30 GÖTEBORG
Telefon: 031-773 49 76 • Fax: 031-773 45 54
E-post: majken.johansson@jmg.gu.se
2006

Innehållsförteckning

Undersökningen	3
Journalisternas partisympatier 1989-2005	4
Journalisternas partiidentifikation	7
Journalistkårens representativitet	9
Den bristande representativitetens genomslag	10
Journalister och ansvariga chefer	11
Journalister med ekonomi och politik som specialitet	13
Journalister inom olika medier	16
Journalister med olika bevakningsområden	17
Partisympatier hos kvinnor och unga journalister	18
Sammanfattande slutsatser	21

JOURNALISTKÅRENS PARTISYMPATIER

Journalister tillhör en yrkesgrupp i samhället där den enskilde individens personliga värderingar och åsikter direkt kan påverka yrkesutövningen. Det är inte unikt för journalister. Det gäller också andra yrkesgrupper som domare, lärare och forskare. De är, om vi så vill, grupper med makt där deras personliga åsikter och värderingar kan påverka de domar som fälls, den undervisning som ges, den forskning som utförs – och den bild som ges av vårt samhälle.

Det finns därför ett legitimt vetenskapligt intresse att studera de värderingar och åsikter som finns hos olika inflytelserika grupper i samhället.

I alla frågeundersökningar där människors åsikter efterfrågas skall höga krav på forskningsetik ställas. Men undersökningar av hur små och väl avgränsade grupper ser på politik och samhälle aktualiserar också ett annat slags forskningsetiskt problem. De resultat som framkommer kan i den politiska debatten användas mot den undersökta gruppen. Enligt min mening kan man dock inte avstå från vetenskapliga studier med hänvisning till att resultaten kan användas av andra och i andra syften. Kunskap är i princip alltid bättre än okunskap, oavsett vad den kan tänkas användas till.

Det är mot denna bakgrund den föreliggande undersökningen och mina tidigare studier av den svenska journalistkårens partisympatier skall ses.¹

I denna forskningsrapport står två frågor i centrum:

(1) Vilka partisympatier har svenska journalister, (2) i vilken utsträckning överensstämmer de med allmänhetens partisympatier och (3) vilket genomslag kan en bristande representativitet tänkas ha i den politiska nyhetsrapporteringen?

Undersökningen

Forskningsprojektet *Journalist 2005* syftar till att belysa hur svenska journalister ser på sig själva och samhället, sin yrkesroll och arbetssituation, yrkesetiska problem och medieutvecklingen. Det är den femte undersökningen som genomförts vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet (JMG). Den första gjordes 1989. Därefter har undersökningar gjorts med ett tidsintervall på ungefär fem år – 1994, 1999 och 2005. År 1995 gjordes även en specialundersökning om journalisternas syn på mångfalden i medierna.

Ett viktigt syfte med *Journalist 2005* är att följa upp 1989 års undersökning och ge en bred belysning av vilka förändringar som ägt rum i journalistkåren under den omdaning som skett av det svenska medielandskapet. Många frågor i 2005 års undersökning är därför desamma som ställdes år 1989.

2005 års formulär har gått ut till 2 000 slumpmässigt utvalda journalister i hela Sverige. Urvalet är draget från Svenska Journalistförbundets medlemsregister. Undersökningarna går i fält med början i september och avslutas i januari påföljande år. Postenkäterna besvaras till största delen under, vad som här kallas, senhösten.

---

¹ Undersökningar av journalistkårens åsikter och partisympatier har tidigare redovisats i: Asp, Kent (1991) *Journalisternas åsikter – en jämförelse med politiker och allmänhet*, i Lennart Weibull m fl *Svenska Journalister – ett grupporträtt*. Stockholm, Tiden/SJF; Asp, Kent (1996) *Röd-gröna journalister. Politiska åsikter och yrkesideologi i samverkan*, i Ulla Carlsson (red) *Medierna i samhället. Igår, idag, imorgon*. Göteborg, Nordicom-Sverige 8; Asp, Kent (2000) *Journalisternas partisympatier, JMGdata 2000*, nr 1, Institutionen för journalistik, Göteborgs universitet; Asp, Kent (2001) *Svenska journalisters inställning till EU, JMGdata 2001*, nr 1, Institutionen för journalistik, Göteborgs universitet; Asp, Kent (2001) *Journalisternas politiska åsikter, JMG Granskaren*, nr 2-3 2001.

Antalet besvarat enkäten är 1102, vilket innebär en svarsfrekvens på 59.3 procent (netto). Det måste bedömas som en bra svarsfrekvens för en så omfattande och krävande postenkät som det här handlar om. Antalet svarande är större i 2005 års undersökning än i någon av de tidigare undersökningarna och svarsfrekvensen ligger på ungefär samma nivå som liknande postenkäter riktade till allmänheten gör, exempelvis SOM-institutets riksrepresentativa frågeundersökningar. I jämförelse med internationella undersökningar med journalister är svarsfrekvensen mycket hög.

Svarsfrekvensen är en viktig faktor som har betydelse för hur representativa undersökningsresultaten är. En annan viktig faktor, som är särskilt viktig i denna undersökning, är urvalspopulationen. Hur representativa undersökningens resultat är för yrkesgruppen svenska journalister hänger med andra ord samman med hur representativa medlemmarna i Svenska Journalistförbundet är för samtliga som i Sverige utövar yrket journalistik. Även om några vetenskapligt upplagda studier inte finns inom området är det mycket som talar för att en mycket stor andel av dem som yrkesmässigt är verksamma som journalister i Sverige är medlemmar i Svenska Journalistförbundet (som både fungerar som ett yrkesförbund och en facklig organisation). Resultaten är därför i stor utsträckning representativa för yrkesgruppen svenska journalister.

Det finns dock en del som talar för att andelen yrkesverksamma journalister som är anslutna till Journalistförbundet har minskat över tid. Det är ett mindre problem så länge en lägre anslutningsgrad gäller för yrkesgruppen i sin helhet. Ett större representativitetsproblem är om det existerar skevheter i medlemssammansättningen i så måtto att journalister verksamma inom vissa medier eller inom vissa områden står utanför Journalistförbundet. En del talar för att exempelvis journalister i kommersiella etermedier och journalister som rapporterar om ekonomi, handel och börs är underrepresenterade i Journalistförbundet och därmed också i 2005 års journalistundersökning. Denna sannolika underrepresentation har särskild relevans för en undersökning av journalistkårens partisympatier eftersom vi på goda grunder kan anta att partisympatierna inom denna grupp av journalister skiljer sig från journalistkåren i sin helhet. Mer om detta i samband med att resultaten presenteras.

Journalisternas partisympatier 1989-2005

Nästan var fjärde journalist sympatiserar med miljöpartiet. Det är mer än en fördubbling jämfört med 1999 – då en av tio var miljöpartist.

Vänsterpartiet har gått motsatt riktning. År 1999 var vänsterpartiet det klart största partiet då nästan var tredje journalist svarade vänsterpartiet på frågan om vilket parti man tyckte bäst om. Senhösten 2005 har andelen vänsterpartister mer än halverats och är ungefär lika många som folkpartisterna. Svenska journalister är idag mer gröna än röda.

Den drastiska förändringen som ägt rum mellan 1999 och 2005 har ingen motsvarighet under tidigare perioder. Partisympatierna har visserligen även tidigare varierat över tid, men med undantag för vänsterpartiet och miljöpartiet, har förändringarna inte varit särskilt stora. Ser vi exempelvis till resultatet med utgångspunkt ifrån de idag aktuella politiska blocken har opinionsläget varit mycket stabilt under de sexton år

Tabell 1 Journalisternas partisympatier 1989-2005 (procent)

	1989	1994	1995	1999	2005	<i>Skillnad 99-05</i>
Moderaterna	13	10	13	10	13	+3
Folkpartiet	16	19	13	14	14	±0
Centerpartiet	6	3	4	3	4	+1
Kristdemokraterna	1	2	2	5	2	-3
Miljöpartiet	12	14	18	10	23	+13
Socialdemokraterna	30	32	24	27	30	+3
Vänsterpartiet	22	20	26	31	14	-17
	100	100	100	100	100	100
N=antal svarande	850	855	833	896	913	
m+fp+c+kd	36	34	32	32	33	+1
s+v+mp	64	66	68	68	67	-1
	100	100	100	100	100	
m+fp+c+kd	36	34	32	32	33	+1
s+v	52	52	50	58	44	-14
mp	12	14	18	10	23	+13
	100	100	100	100	100	

Kommentar: Frågan: "Vilket parti tycker Du bäst om idag?" Partisympatifrågan ställdes inte i 1989 års undersökning, utan resultatet för 1989 är hämtat från den journalistundersökning som Maktutredningen lät utföra vid samma tidpunkt och som redovisats i Olof Peterssons och Ingrid Carlbergs bok Makten över tanken (1990, s120).

som undersökningarna täcker. De fyra borgerliga partiernas andel har legat som mest på 36 procent och som minst på 32 procent. Borgerliga sympatier är idag ungefär lika utbredda i journalistkåren som i slutet av 1980-talet.

Det kan dock diskuteras till vilket block som sympatisörer till miljöpartiet skall räknas. I 2005 års undersökning kan det synas oproblematiskt att betrakta socialdemokraterna och deras två samarbetspartier som en politisk gruppering som kan jämföras med ett borgerligt fyrtipartiblock, men det gäller inte lika självklart för tidigare undersökningar. I tabell 1 och i följande tabeller redovisas därför "blockresultat" både när det gäller (m+fp+c+kd) mot (s+v+mp) respektive (s+v) och mp.

Kategorin "övriga partier" redovisas inte i tabell 1 och i de följande tabellerna. I formuläret finns ett svarsalternativ (Annat parti – vilket _____?) som syftar till att mäta sympatierna för andra partier än riksdagspartierna. Sammantaget har 76 kryssat för svarsalternativet och 73 har också skrivet ned ett svar i formuläret. Trots följdfrågans formulering är det dock ett mycket litet fåtal som noterat ett partinamn eller partibeteckning utan nästan samtliga har skrivet "inget parti" eller "vet ej" och det är enbart en svarsperson som i sin kommentar angett att han eller hon inte velat svara på frågan. Det handlar alltså inte om svarsvägrare utan personer som inte vid frågetillfället inte har någon bestämd partipreferens. Det vill säga det som i opinionsundersökningar närmast motsvaras av "vet ej"/"ej bestämt sig".

Svarsalternativet har alltså inte fungerat på avsett sätt med följderna att det inte på ett säkert sätt går att uppskatta andelen sympatisörer till exempelvis feministiskt initiativ eller junilistan. Men det finns inget som tyder på att andelen sympatisörer för ”övriga partier” skulle vara särskilt stor just bland journalister. Andelen som angett ”annat parti”, dvs i praktiken ”vet ej”/”inget parti” är exempelvis ungefär lika stor i 2005 års undersökning (8 procent) som i 1999 års undersökning (7 procent), då varken junilistan eller feministiskt initiativ fanns.

Journalisternas och allmänhetens partisympatier

Hur väl stämmer då journalistkårens och allmänhetens partisympatier överens? Hur representativa är journalisterna?

I tabell 2 jämförs journalisternas och allmänhetens partisympatier år 2005 och år 1999. Uppgifterna om allmänhetens partisympatier är hämtade från SOM-institutets riksrepresentativa enkätundersökningar som är genomförda under samma tidsskede och med samma frågeteknik. I tabell 2 och i följande tabeller innebär ett plustecken respektive ett minustecken att partiet är överrepresenterat respektive underrepresenterat i journalistkåren.

Tabell 2 Journalisternas och allmänhetens partisympatier senhösten 2005 och senhösten 1999 (procent)

	2005			1999		
	Journalister	Allmänheten	Skillnad	Journalister	Allmänheten	Skillnad
Moderaterna	13	28	-15	10	25	-15
Folkpartiet	14	10	+4	14	5	+9
Centerpartiet	4	7	-3	3	4	-1
Kristdemokraterna	2	5	-3	5	13	-8
Miljöpartiet	23	6	+17	10	6	+4
Socialdemokraterna	30	38	-8	27	32	-5
Vänsterpartiet	14	6	+8	31	15	+16
N=antal svarande	100 913	100 3014		100 960	100 3048	
m+fp+c+kd	33	50	-17	32	47	-15
s+v+mp	67	50	+17	68	53	+15
	100	100		100	100	
m+fp+c+kd	33	50	-17	32	47	-15
s+v	44	44	±0	58	47	+11
mp	23	6	+17	10	6	+4
	100	100		100	100	

I journalistkåren är tre partier överrepresenterade. I 2005 års undersökning är miljöpartiet mest överrepresenterat. Andelen miljöpartisympatisörer är nästan fyra gånger så stor som hos allmänheten – 23 procent jämfört med 6 procent. Därefter kommer vänsterpartiet och på tredje plats folkpartiet.

Två partier är underrepresenterade. Det gäller i första hand moderaterna och i andra hand socialdemokraterna. Bland allmänheten är andelen moderater dubbelt så stor, 28 procent mot 13 procent bland journalister. Även centerpartiet och kristdemokraterna kan sägas vara underrepresenterade i journalistkåren.

Samma mönster finns i 1999 års undersökning liksom i tidigare undersökningar. Moderaterna och socialdemokraterna är underrepresenterade och vänsterpartiet, folkpartiet och miljöpartiet är överrepresenterade.

De förändringar som ägt rum i journalistkårens partisympatier mellan 1999 och 2005 avspeglar de förändringar som ägt rum hos allmänheten. Det är särskilt tydligt när det gäller vänsterpartiet som hade en mycket stark ställning bland väljarna hösten 1999. Hösten 2005 var drygt en tredjedel av sympatisörerna kvar. Nedgången är lika stor i journalistkåren.

De parallella förändringarna i journalistkåren och hos allmänheten gäller även kristdemokraterna. Kristdemokraterna gjorde ett mycket starkt val 1998 och andelen sympatisörer bland allmänheten var fortfarande stor hösten 1999. Kristdemokraterna hade också 1999 en stark ställning bland journalister. I 2005 års undersökningar är andelen kristdemokrater betydligt lägre – både bland journalister och allmänhet.

Opinionsförändringarna i journalistkåren när det gäller miljöpartiet och folkpartiet följer däremot inte de förändringar som ägt rum hos allmänheten. Folkpartiet står starkare i folkopinionen hösten 2005 än hösten 1999, men andelen folkpartister i journalistkåren är ungefär densamma. Miljöpartiet uppvisar samma ställning i väljaropinionen 1999 och 2005, men andelen miljöpartister i journalistkåren under samma tidsperiod har mer än fördubblats.

Även om vi i strikt vetenskaplig mening inte kan uttala oss om åsiktsbyten hos enskilda individer är det mot denna bakgrund rimligt att anta att en stor andel av de journalister som 1999 angav att de sympatiserade med vänsterpartiet år 2005 ändrat uppfattning och sympatiserar med miljöpartiet.

Men miljöpartiets starkare ställning i journalistkåren förklaras sannolikt också av att unga journalister som kommit i yrket under den aktuella sexårsperioden i större utsträckning än tidigare generationer har sympatier för miljöpartiet (se avsnittet om ålder och journalistkårens partisympatier).

Journalisternas partiidentifikation

Vad betyder då partisympatier för journalister? Att uttrycka sympati eller tycka ett parti vara bäst kan innebära olika saker och vara av olika styrka. I tabell 3 redovisas i vilken utsträckning journalister och allmänhet identifierar sig med ett visst parti – om man anser sig vara övertygade anhängare till det parti man säger sig sympatiserar med.

Det är mycket stor skillnad mellan journalister och allmänhet. Journalister anser sig överlag i betydligt mindre utsträckning vara anhängare till ett visst parti. Det är endast en journalist på 20 som säger sig vara en mycket övertygad anhängare. Och över 70 procent av journalisterna ser sig inte som övertygade anhängare, medan motsvarande andel hos allmänheten är 50 procent.

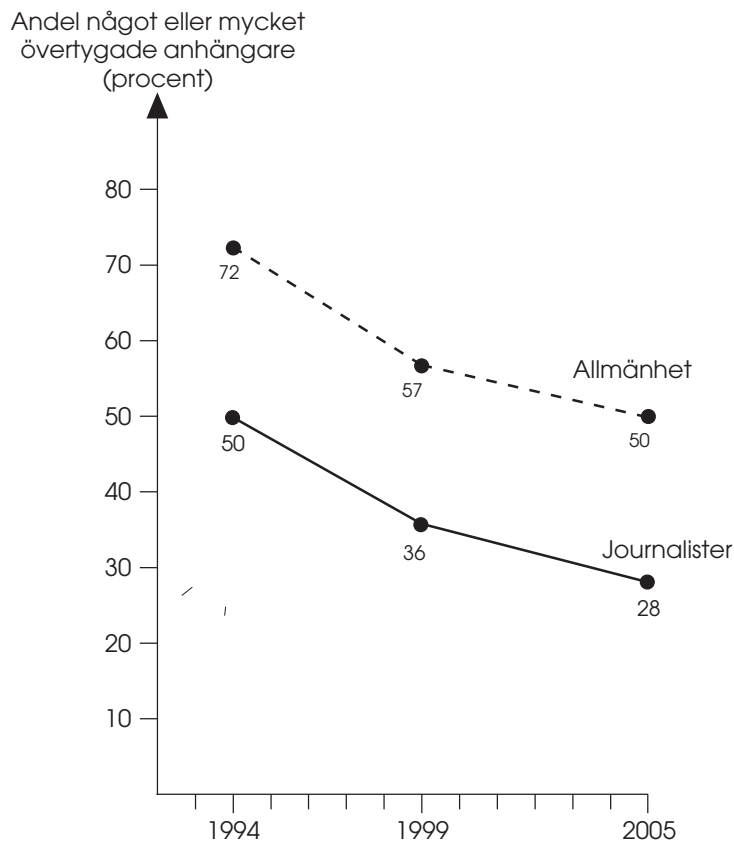
Tabell 3 Partianhängare bland journalister och allmänheten 2005 (procent)

	<i>Journa- lister</i>	<i>Allmän- heten</i>
Ja, mycket övertygad	6	13
Ja, något övertygad	22	37
Nej	72	50
	100	100
N=antal svarande	1010	3143

Kommentar: Följfråga till vilket parti man tycker bäst om: "Anser Du Dig vara övertygad anhängare av detta parti"?

Under de senaste tio åren har det dock ägt rum en stor förändring både hos journalister och allmänhet (figur 1). Bland journalister har andelen partianhängare nästan halverats från 50 procent hösten 1994 till 28 procent hösten 2005. Det bör dock påpekas att 1994 var valår med en högre andel partianhängare än under icke-valår. Tar jämförelsen sin utgångspunkt i 1995 års journalistundersökning (40 procent) och 1995 års SOM-undersökning (64 procent) blir nedgången följaktligen inte lika stor. Men trenden mot en allt svagare partiidentifikation både hos journalister och bland väljare är mycket markant.

Figur 1 Andelen övertygade partianhängare bland journalister och allmänhet 1994-2005 (procent).

Skillnaden mellan journalisternas och väljarnas partiidentifikationsgrad gäller för samtliga partier. Men inom journalistkåren finns vissa skillnader mellan de olika partierna. Moderaterna och vänsterpartiet har en större andel övertygade partianhängare än genomsnittet. Bland moderata journalister är andelen övertygade anhängare i 2005 års undersökning 33 procent mot 28 procent för samtliga partier.

Bland miljöpartiets och folkpartiets sympatisörer råder omvänt förhållande. Dessa två partier uppvisar en mindre andel övertygade partianhängare än snittet, därav minustecken i tabell 4. Antalet sympatisörer till centerpartiet och kristdemokraterna är inte tillräckligt stort i journalistkåren och redovisas därför inte i tabell 4.

Tabell 4 Andelen övertygade partianhängare bland journalister inom de olika partierna (procent)

	1994	1999	2005
Moderaterna	+15	+12	+5
Folkpartiet	-9	-6	-4
Miljöpartiet	-8	-9	-6
Socialdemokraterna	+2	+2	+3
Vänsterpartiet	+3	+4	+5
Samtliga	50	36	28

Kommentar: Plustecken anger en övervikt för andelen något eller mycket övertygade anhängare i förhållande till medelvärdet för samtliga partier, minustecken att andelen understiger medelvärdet. Centerpartiet och Kristdemokraterna är ej med i tabellen pga för få urvalspersoner.

Det svarsmönster som finns i 2005 års undersökning finns också i 1994 och 1999 års undersökningar. Moderaterna och i mindre grad vänsterpartiet har en större andel övertygade anhängare och miljöpartiet och folkpartiet har en mindre andel övertygade anhängare bland sina sympatisörer.

Det går emellertid att spåra en klar förändring över tid. Skillnaderna mellan partierna är betydligt större 1994 än 2005. Hösten 1994 är exempelvis skillnaden mellan moderaterna (med en stor andel övertygade anhängare) och folkpartiet (med en liten andel övertygade anhängare) mycket stor. Hösten 2005 är skillnaden betydligt mindre.

Journalistkårens representativitet

Resultaten visar att miljöpartiet, vänsterpartiet och folkpartiet är överrepresenterade och moderaterna och socialdemokraterna är underrepresenterade i journalistkåren. Men också att andelen övertygade partianhängare bland journalister är liten – journalister identifierar sig i mindre utsträckning med ett visst parti än vad allmänheten gör.

Att tala i termer av överrepresentation och underrepresentation är varken i ett normativt eller deskriptivt perspektiv oproblemiskt.

Om det är eftersträvansvärt eller om det ur demokratiskt synpunkt är värdefullt att det finns en överensstämmelse eller inte alltför stor avvikelse mellan journalisternas och allmänhetens partisympatier lämnar jag i detta sammanhang därhän. Jag skall däremot något beröra den deskriptiva frågan – om jämförelser mellan journalister som ett kollektiv och allmänhet som ett kollektiv är missvisande.

Det är knappast självklart att journalister som yrkesgrupp enbart skall jämföras och relateras till allmänheten, befolkningen i sin helhet. I Journalistundersökningarna, som grundar sig på Svenska journalistförbundets medlemsregister, ingår exempelvis inte pensionärer. En mycket stor andel av journalisterna arbetar och bor dessutom i Stockholm, en betydligt större andel än som gäller för befolkningen i sin helhet. Och journalister har i genomsnitt en betydligt högre utbildning än vad svenska folket har.

En bristande överensstämmelse mellan journalisternas och allmänhetens partisympatier kan alltså vara en följd av journalistkårens speciella demografiska karaktär. Jämförelser med grupper i befolkningen som är demografiskt mer lika journalistkåren skulle ge en, om vi så vill, mer rättvis eller mindre missvisande bild av vilka partier som är över- eller underrepresenterade.

Om det primära syftet är att brett och uttömmande beskriva skillnader och likheter mellan journalister och allmänhet bör en sådan beskrivning både grunda sig på jämförelser med befolkningen i sin helhet och på jämförelser med grupper som demografiskt är mer lika journalistkåren. I föreliggande arbetsrapport har jag emellertid valt att enbart jämföra journalisters och olika journalistgruppers partisympatier med allmänheten som helhet.

Den bristande representativitetens genomslag

Frågan om journalisternas politiska representativitet är i sig av vetenskapligt intresse – både normativt och deskriptivt. Men den mest centrala frågan är om det har någon betydelse – om journalistkårens bristande representativitet får något genomslag i den politiska nyhetsrapporteringen? I vilken utsträckning påverkar överrepresentationen för miljöpartiet och vänsterpartiet och underrepresentationen för moderaterna och socialdemokraterna den bild som allmänheten möter i våra nyhetsmedier?

Frågan kan i princip besvaras på två olika sätt.

Ett sätt är att undersöka i vilken utsträckning journalisternas partisympatier faktiskt påverkar yrkesutövningen. Gör exempelvis en sympatisör till miljöpartiet en annan nyhetsbedömning än vad en journalist med moderatsympatier gör? Och får i så fall den enskilde journalistens partisympatier något genomslag i den journalistik som slutligen når läsarna, lyssnare och tittarna?

Att fullt ut besvara frågan om vilket *reellt inflytande* den enskilde journalistens partisympatier har på den journalistiska slutprodukten är naturligtvis komplicerat och förutsätter i princip studier av både det journalistiska innehållet och journalisternas politiska värderingar.²

---

² Svaret är som sagt komplicerat, men mot bakgrund av den forskning som existerar inom området är det mycket som talar för att den enskilde journalistens partipolitiska åsikter påverkar nyhetsrapporteringen i begränsad omfattning i förhållande till andra, viktigare faktorer. I ett annat sammanhang har jag fört fram tre olika skäl till varför det förhåller sig på det sättet: (1) I modern nyhetsjournalistik är professionella nyhetsvärderingsprinciper viktigare än partipolitiska värderingar. Den speciella arbetslogik journalisterna och medierna använder sig av väger tyngre än journalisternas personliga åsikter, (2) Nyhetsarbete är i stor utsträckning en kollektiv, redaktionell arbetsprocess med många inblandade journalister och ofta med en långt driven arbetsfördelning. Utrymmet för påverkan av enskilda individers åsikter är därigenom begränsat, (3) Journalister identifierar sig känslomässigt i mycket mindre grad än allmänheten med de politiska partierna. Det är få journalister som uppfattar sig som övertygade anhängare till ett visst parti. De kan därmed antas vara ännu mer trolösa gentemot partierna än vad allmänheten är.

Ett annat något enklare sätt är att undersöka vilket *potentiellt inflytande* olika grupper av journalister kan antas ha över den journalistik som allmänheten möter i nyhetsmedierna.

Journalisternas potentiella inflytande över den bild som förmedlas i medierna kan enligt min mening avse åtminstone tre olika maktaspekter.

Den första maktaspekten tar fasta på det potentiella inflytande som olika journalister och journalistgrupper har genom sin position inom den redaktionella *arbetsprocessen*. Är man chef eller på annat sätt redaktionellt ansvarig kan man antas ha ett större potentiellt inflytande än andra. Och har man som journalist som enda uppgift att dagligen rapportera om politik kan man på goda grunder anta att man har ett större potentiellt inflytande över den bild som ges av politik och samhälle än de som aldrig eller mycket sällan i sitt arbete bevakar politik.

Den andra maktaspekten tar fasta på det potentiella inflytande olika journalister och journalistgrupper har genom sin position inom *mediesystemet*. Arbetar man exempelvis i stora rikstäckande nyhetsmedier med stort genomslag kan man antas ha större inflytande över den bild som ges av politik och samhälle än om man arbetar i små nyhetsmedier med mindre genomslag.

Den tredje maktaspekten tar fasta på det potentiella inflytande olika journalister och journalistgrupper har genom sin position inom den egna *yrkesgruppen*, det egna fältet. Unga journalister som är nya i yrket kan antas ha mindre potentiellt inflytande än äldre väl etablerade yrkeskollegor och kvinnor kan, mot bakgrund av rådande maktstrukturer inom medierna och samhället i stort, antas ha ett mindre potentiellt inflytande än män.

Det går alltså med utgångspunkt ifrån den maktposition journalister har i (1) den redaktionella arbetsprocessen, (2) i mediasystemet och (3) i den egna yrkesgruppen att skilja ut olika grupper av journalister efter hur stort respektive hur litet deras potentiella inflytande är över den bild som formas i medierna.

I det följande skall jag belysa frågan om journalisternas bristande representativitet med utgångspunkt ifrån de tre maktaspekter som här skisserats.

Vilka förutsättningar föreligger för att överrepresentationen för miljöpartiet och vänsterpartiet och underrepresentationen för moderaterna och socialdemokraterna skall kunna få ett genomslag i den politiska nyhetsrapporteringen? Hur ser partifördelningen ut bland journalister med ett stort potentiellt inflytande – och bland dem med ett begränsat potentiellt inflytande?

Journalister och ansvariga chefer

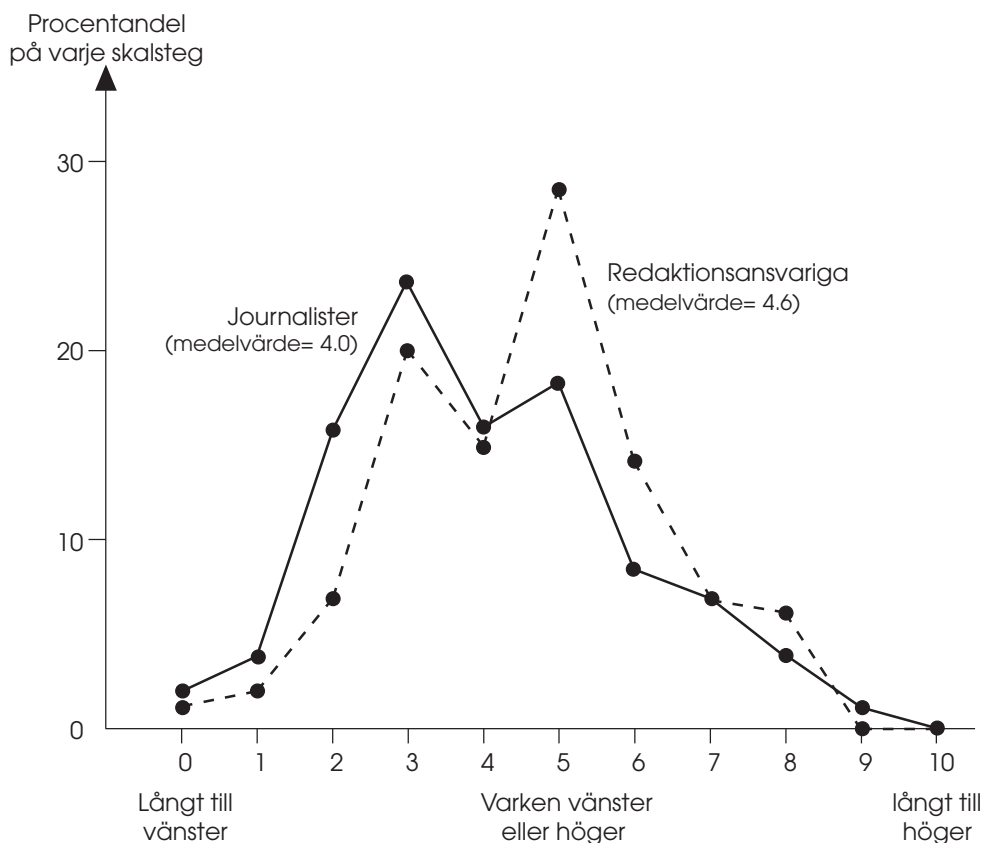
En grupp som på goda grunder kan antas ha ett stort potentiellt inflytande över hur nyhetsmediernas bild av politik och samhälle formas är ansvariga chefer. Frågan är om miljöpartiets och vänsterpartiets överrepresentation och moderaternas och socialdemokraternas underrepresentation också gäller för dem som är redaktionellt ansvariga inom medierna?

Frågan kan belysas med hjälp av den postenkät, *Redaktionsledare 2005*, som i anslutning till journalistenkäten riktades till de redaktionellt ansvariga inom press, radio och tv. Enkäten sändes till ansvarig utgivare i samtliga svenska dagstidningar och till

programansvariga inom radio och tv. Det handlar alltså i princip om en totalundersökning om sammanlagt 182 svarspersoner. Enkäten besvarades av 126 personer vilket innebär en svarsfrekvens på 69 procent.

I redaktionsledarenkäten ställdes inte partisympatifrågan, bland annat därför att det handlar om en totalundersökning av en liten och avgränsad grupp av individer. Därremot ställdes en fråga där de redaktionsansvariga (liksom journalistkåren) fick placera sig på en vänster-höger skala i elva skalsteg där 0 står för "långt till vänster", 5 för "varken vänster eller höger" och 10 står för "långt till höger". Resultatet redovisas i figur 2.

Figur 2 Vänster-högerinställning bland journalister och redaktionellt ansvariga (procent).

Kommentar: Fråga: "Man brukar ju ibland tänka sig att människors politiska inställning kan ordnas längs en skala från vänster till höger. Var på skalan skulle Du vilja placera Dig själv?"

Redaktionsledarna placerar sig till höger om journalistkåren. Framförallt är det betydligt fler som placerar sig på skalans mittpunkt, 28 procent mot 18 procent för journalistkåren.

Men både journalister och redaktionellt ansvariga placerar sig i större utsträckning till vänster än till höger. För de redaktionellt ansvariga är dock inte övervikten särskilt stor – medelvärdet är 4.6 där 5.0 innebär en total jämvikt mellan vänster och höger. För journalistkåren är medelvärdet 4.0.

I tabell 5 jämförs journalistkårens och redaktionsledarnas vänster-högerinställning med allmänhetens vänster-högerinställning. Uppgifterna är hämtade från SOM-undersökningen 2005. Frågan till allmänheten är konstruerad på samma sätt som frågan till

journalisterna och redaktionsledarna, men har enbart fem skalsteg. Undersökningens resultat torde trots det vara helt jämförbara när de som i tabell 5 redovisas i tre huvudgrupper: vänster (skalsteg 0-3), mitten (skalsteg 4-6) och höger (skalsteg 7-10).

Tabell 5 Vänster-högerinställning bland journalister, redaktionsansvariga och allmänheten (procent).

	<i>Journalister</i>	<i>Redaktionsansvariga</i>	<i>Allmänheten</i>
Vänster	46	30	31
Mitten	42	57	35
Höger	12	13	34
	100	100	100
N=antal svarande	1069	122	3378

Journalisterna placerar sig klart mer till vänster än vad allmänheten gör – 46 procent av journalisterna och 31 procent av allmänheten placerar sig till vänster om mitten.

De ansvariga cheferna inom medierna är åsiktsmässigt mer lika allmänheten – andelen som står till vänster är ungefär lika stor. Däremot är andelen som placerar sig i mitten betydligt större bland redaktionsledarna än bland allmänheten.

De ansvariga cheferna inom medierna är alltså åsiktsmässigt mer representativa för allmänheten än journalistkåren. Vi kan därför anta att miljöpartiet och vänsterpartiet inte är lika överrepresenterade och moderaterna och socialdemokraterna inte är lika underrepresenterade bland ansvariga chefer som i journalistkåren i sin helhet.

Journalister med politik och ekonomi som specialitet

De redaktionellt ansvariga spelar en viktig roll i den arbetsprocess som leder fram till den bild allmänheten får av politik och samhälle. En annan grupp som också kan antas ha ett stort potentiellt inflytande är de journalister som har till huvuduppgift eller enda uppgift att dagligen följa och rapportera om politik, ekonomi och samhälle. Hur deras partisympatier fördelar sig redovisas i tabell 6.

De journalister som dagligen arbetar med politisk och/eller ekonomisk nyhetsrapportering är en begränsad krets journalister. Men även deras antal litet formar de i stor utsträckning den bild som den svenska allmänheten möter i våra nyhetsmedier.

Bland de journalister som dagligen rapporterar om politik och ekonomi är andelen folkpartister och moderater större och andelen miljöpartister betydligt mindre än i journalistkåren i sin helhet. Mönstret är ungefär detsamma oavsett om journalistkåren jämförs med journalister som är specialinriktade på politik eller ekonomi.

Även om de journalister som dagligen arbetar med att bevaka politik och ekonomi är mer representativa än journalistkåren i sin helhet är ändå miljöpartiet och vänsterpartiet i jämförelse med allmänheten överrepresenterade och moderaterna och socialdemokraterna underrepresenterade.

Tabell 6 Partisympatier hos journalister som dagligen arbetar med politisk och/eller ekonomisk nyhetsrapportering (procent)

	<i>Politik</i>	<i>Ekonomi</i>	<i>Politik/ ekonomi</i>	<i>Samtliga</i>	<i>Skillnad pol/ekon samtliga</i>
Moderaterna	15	17	16	13	+3
Folkpartiet	19	20	19	14	+5
Centerpartiet	3	2	3	4	-1
Kristdemokraterna	2	0	2	2	±0
Miljöpartiet	15	13	15	23	-8
Socialdemokraterna	31	35	31	30	+1
Vänsterpartiet	15	13	14	14	±0
	100	100	100	100	
N=antal svarande	93	46	113	913	
m+fp+c+kd	39	39	40	33	+7
s+v+mp	61	61	60	67	-7
	100	100	100	100	
m+fp+c+kd	39	39	40	33	+7
s+v	46	48	45	44	+1
mp	15	13	15	23	-8
	100	100	100	100	

Kommentar: Frågan: "Hur ofta brukar Du arbeta med nyhetsrapportering om politik?" " och "Hur ofta brukar Du arbeta med ekonomijournalistik?" med ekonomijournalistik?" Svarsalternativ "dagligen", "flera gånger i veckan", "mera sällan", "aldrig". Tabellen avser enbart de journalister som angett svarsalternativet "dagligen".

Analysen av olika journalistgruppers potentiella inflytande kan dock föras ytterligare ett steg genom att undersöka partisympatierna hos de journalister som arbetar inom medier med riksspridning, nyhetsmedier som i hög grad kan antas prägla den bild som allmänheten får av svensk politik och ekonomi. Det görs i tabell 7 där de journalister som dagligen rapporterar om politik och/eller ekonomi delats upp i två olika grupper – journalister verksamma i Stockholm och i övriga Sverige.

Skillnaden mellan partisympatierna i de riksspridda Stockholmsmedierna och i övriga Sverige är mycket stor. Bland de journalister som står för huvuddelen av den nationella rapporteringen om politik och ekonomi är moderaterna största parti. Andelen moderater är nära tre gånger så stor bland journalister med ett stort potentiellt inflytande än bland övriga journalister. Folkpartiet är också något större bland de potentiellt inflytelserika, men skillnaden är inte lika stor som för moderaterna.

Socialdemokraterna är det mest underrepresenterade partiet i denna inflytelserika grupp av journalister – både i jämförelse med allmänheten och med journalistkåren i sin helhet.

De journalister som i första hand står för den nationella nyhetsrapporteringen om politik och ekonomi är i blocktermer betydligt mer representativa än journalistkåren i sin helhet. Hos dessa tongivande journalister är andelen borgerliga sympatisörer något större än den andel som sympatiserar med socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet. Men det som särskilt kännetecknar denna potentiellt inflytelserika grupp av nationellt rapporterande nyhetsjournalister är regeringspartiets mycket svaga ställning.

Tabell 7 Partisympatier hos journalister som dagligen arbetar med politisk och/eller ekonomisk nyhetsrapportering i Stockholm och i övriga Sverige (procent)

	<i>Arbetar dagligen med politik/ekonomi i</i>		
	<i>Stockholm</i>	<i>Övriga Sverige</i>	
Moderaterna	26	9	+17
Folkpartiet	23	17	+6
Centerpartiet	4	1	+3
Kristdemokraterna	0	3	-3
Miljöpartiet	15	15	±0
Socialdemokraterna	21	38	-17
Vänsterpartiet	11	17	-6
	100	100	
N=antal svarande	47	66	
	100	100	
m+fp+c+kd	53	30	+23
s+v+mp	47	70	-23
	100	100	
	100	100	
m+fp+c+kd	53	30	+23
s+v	32	55	-23
mp	15	15	±0
	100	100	

Kan man då dra slutsatser av journalisternas partisympatier på grundval av så små grupper som dethär rör sig om? Den grupp av nyhetsjournalister som här skiljts ut består sammantaget av 47 individer.

Att gruppen är så liten beror på att denna krets av journalister också i verkligheten är mycket begränsad till antalet. Det begränsade antalet svarspersoner är därför förväntat och beror exempelvis inte på att urvalet har slagit snett. Om det i verkligheten så att säga finns få svarspersoner kan dock uppnådda resultat stärkas empiriskt om man i tidigare undersökningar uppnått samma eller liknande resultat. Samma resultat som upprepas flera gånger är ett empiriskt betydligt starkare resultat än enstaka resultat baserade på stora urval.

Jag har i tidigare journalistundersökningar från 1994, 1995 och 1999 funnit samma tendens som det som här redovisas för år 2005. Jag har dock inte i ett vetenskapligt sammanhang redovisat resultaten eftersom det handlar om få svarspersoner. Men när jag för fjärde gången (och dessutom i 2005 års undersökning på grundval av mer precisa frågor) kan iaktta samma huvudtendens i de olika undersökningarna bedömer jag det rimligt att också i ett vetenskapligt sammanhang publicera resultatet.

Det finns dessutom anledning att tro att moderaterna och folkpartiet generellt sett kan vara något underrepresenterade eftersom urvalet i enkätundersökningarna utgår ifrån Svenska Journalistförbundets medlemsregister och att anslutningen för vissa grupper av journalister är lägre. En kommande studie av Monica Löfgren Nilsson och som är särskild inriktad på ekonomijournalister och inte utgår ifrån SJF:s medlemsregister visar på en betydligt större andel folkpartister och moderater än de andelar som redovisas i tabell 7. Bland specialinriktade ekonomijournalister uppvisar ungefär två tredjedelar borgerliga sympatier.

Den övervikt av borgerliga sympatier hos de journalister som i press, radio och tv står för huvuddelen av den nationella nyhetsrapporteringen om politik och ekonomi som här anges skall därför ses en minimiskattning – mycket talar för att den borgerliga övervikten är betydligt större än den som redovisas i tabell 7.

Journalister inom olika medier

En andra aspekt av olika journalisters och journalistgruppers potentiella inflytande tar fasta på den position man har inom mediasystemet; var man arbetar och mediets genomslagskraft. Arbetar man exempelvis i stora rikstäckande nyhetsmedier med stort genomslag kan man antas ha större inflytande över den bild som ges av politik och samhälle än om man arbetar i små nyhetsmedier med mindre genomslag.

I tabell 8 redovisas journalisternas partisympatier inom olika mediearbetsplatser. Som framgår finns det både stora likheter och stora olikheter mellan olika mediegrupper.

Tabell 8 Journalisternas partisympatier efter arbetsplats (procent)

	<i>Lands- orts press</i>	<i>Stor- stads press</i>	<i>Public service radio/TV</i>	<i>Kommer- siell radio/TV</i>	<i>Frilans</i>	<i>Samtliga</i>
Moderaterna	14	15	8	20	12	13
Folkpartiet	13	13	16	16	10	14
Centerpartiet	3	3	4	3	7	4
Kristdemokraterna	2	4	1	0	2	2
Miljöpartiet	18	18	29	19	35	23
Socialdemokraterna	36	33	30	16	18	30
Vänsterpartiet	14	14	12	26	16	14
	100	100	100	100	100	100
N=antal svarande	244	103	167	31	120	913
m+fp+c+kd	32	35	29	39	21	33
s+v+mp	68	65	71	61	69	67
	100	100	100	100	100	100
m+fp+c+kd	32	35	29	39	31	33
s+v	50	47	42	42	31	40
mp	18	18	29	19	35	23
	100	100	100	100	100	100

Kommentar: Frågan: "I vilken typ av företag arbetar Du?" Journalister verksamma i gratis-distribuerade tidningar är ej med i tabellen.

Likheterna mellan journalister som arbetar inom landsortspress och storstadspress är mycket stora och partisympatiernas fördelning ser i stort sett ut som för journalistkåren i sin helhet – med två undantag. Socialdemokraterna är något större och miljöpartiet något mindre bland dagspressjournalister.

Inom public servicemedierna SR och SVT är miljöpartister i förhållande till kåren i sin helhet överrepresenterade och andelen moderater underrepresenterade. Däremot kan SR/SVT i partitermer inte sägas vara mer vänstervridna än andra mediearbetsplatser. I public servicemedierna är andelen socialdemokrater och vänsterpartister mindre än i dagspressen och kommersiell radio och tv. SR/SVT är den mediearbetsplats som uppvisar den minsta andelen vänsterpartister.

I kommersiell radio och tv är andelen socialdemokrater liten, medan andelen moderater är stor jämfört med journalistkåren i sin helhet.

Frilansjournalister avviker i två avseenden. Miljöpartiet är kraftigt överrepresenterat och socialdemokraterna kraftigt underrepresenterade i förhållande till kåren som helhet.

Oavsett var journalisterna arbetar är miljöpartiet och vänsterpartiet överrepresenterade och moderaterna och socialdemokraterna underrepresenterade. Det finns visserligen vissa skillnader mellan olika mediearbetsplatser, men uttryckt i blocktermer är skillnaderna små. I public servicemedier och bland frilansmedarbetare är dock andelen borgerliga sympatisörer något mindre än på andra arbetsplatser. Men skillnaden är liten och beror i första hand på att miljöpartiet är mycket starkt överrepresenterat.

Slutsatsen blir därför att den ena mediearbetsplatsen inte kan sägas vara mindre representativ än den andra. Möjligen kan frilansjournalisterna skiljas ut som en mindre potentiellt inflytelserik ”mediearbetsplats” även om de i egentlig mening inte kan betraktas som en mediearbetsplats. Bland dessa journalister sympatiserar var tredje med miljöpartiet.

Journalister med olika bevakningsområden

En annan aspekt när det gäller det potentiella inflytandet gäller journalistens bevakningsområden. Ju närmre journalistens bevakningsområde ligger nyhetsrapporteringen om politik och samhälle, desto större potentiellt inflytande kan man antas ha över den bild som ges av politik och samhälle.

I tabell 9 redovisas journalisternas partisympatier efter vilket bevakningsområde man har. Sex olika områden skiljs ut: politik/samhälle, ekonomi/arbetsmarknad, kultur, nöje, sport och journalister med en allmän inriktning utan särskilt bevakningsområde (allmänreportrar). Frågan överlappar delvis de frågor som ställdes om hur ofta man brukar arbeta med nyhetsrapportering om politik respektive ekonomi. Men frågan är här mer allmänt formulerad och gäller inte enbart politik respektive ekonomi utan ”politik/samhälle” respektive ”ekonomi/arbetsmarknad”.

Miljöpartiet är starkt representerat i den grupp av journalister som angett politik/samhälle som ett av sina huvudsakliga bevakningsområden och samtliga borgerliga partier är något underrepresenterade i förhållande till journalistkåren i sin helhet. Däremot är andelen miljöpartisympatisörer klart mindre bland dem som anger ekonomi/arbetsmarknad som ett av sina bevakningsområden, medan andelen folkpartisympatisörer är klart större.

Kulturjournalisternas partisympatier skiljer sig inte mycket från journalistkåren i sin helhet med en överrepresentation för miljöpartiet och vänsterpartiet och en underrepresentation för moderaterna och socialdemokraterna. Detsamma gäller för allmänjournalisterna.

Sport- och nöjesjournalister skiljer sig dock från kåren som helhet. Andelen socialdemokrater och moderater är klart större och andelen miljöpartister och folkpartister är klart mindre. Det innebär att de två partier som är mest underrepresenterade i journalistkåren som helhet är bäst representerade hos de två grupper av journalister som i sin yrkesutövning står längst ifrån den redaktionella arbetsprocess som formar den bild som allmänheten får av politik och samhälle.

Tabell 9 Journalisternas partisimpatier efter bevakningsområden (procent)

	<i>Politik/ samhälle</i>	<i>Ekonomi/ arbets- marknad</i>	<i>Kultur</i>	<i>Nöje</i>	<i>Sport</i>	<i>Allmänt</i>	<i>Samtliga</i>
Moderaterna	11	12	12	19	16	13	13
Folkpartiet	13	23	13	9	7	15	14
Centerpartiet	2	4	2	1	6	6	4
Kristdemokraterna	1	0	1	3	1	2	2
Miljöpartiet	30	14	25	17	13	24	23
Socialdemokraterna	30	36	31	41	41	27	30
Vänsterpartiet	13	11	16	10	16	13	14
	100	100	100	100	100	100	100
N=antal svarande	219	70	145	78	99	318	913
m+fp+c+k+d	27	39	28	32	30	36	33
s+v+mp	63	61	72	68	70	64	67
	100	100	100	100	100	100	100
m+fp+c+k+d	27	39	28	32	30	36	33
s+v	43	47	47	51	57	40	44
mp	30	14	25	17	13	24	23
	100	100	100	100	100	100	100

Kommentar: Frågan: "Vilket ämnesområde brukar Du huvudsakligen arbeta med (ange högst två)?"

Partisimpatier hos kvinnor och unga journalister

En andra aspekt av olika journalisters och journalistgruppers potentiella inflytande tar fasta på journalistens position inom det egna yrkesområdet.

Unga journalister som är nya i yrket, kan antas ha ett mindre potentiellt inflytande än äldre väl etablerade yrkeskollegor. Och, mot bakgrund av den maktstruktur som existerar inom medierna och samhället i stort, kan kvinnor antas ha ett mindre potentiellt inflytande än män över den bild som formas av politik och samhälle i våra nyhetsmedier.

Tabell 10 Kvinnliga och manliga journalisters partisimpatier (procent)

	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
Moderaterna	10	16
Folkpartiet	13	14
Centerpartiet	6	3
Kristdemokraterna	2	2
Miljöpartiet	27	17
Socialdemokraterna	26	34
Vänsterpartiet	14	14
	100	100
N=antal svarande	453	456

Kvinnliga och manliga journalisters partisympatier skiljer sig kraftigt åt. Andelen miljöpartisympatisörer är nästan dubbelt så stor hos kvinnor som hos män, medan andelen moderatsympatisörer är nästan dubbelt så stor hos män som hos kvinnor. Och manliga journalister är klart mer positivt inställda till socialdemokraterna än kvinnliga journalister.

Partisymptatierna skiljer sig även kraftigt åt mellan olika åldersgrupper. I tabell 11 urskiljs fyra olika grupper: journalister som är yngre än 35 år (70-talister), 35-44 år (60-talister), 45-54 år (50-talister) och äldre än 55 år (40-talister).

Tabell 11 Partisympatier bland journalister efter ålder (procent)

	-34	35-44	45-54	55+	Samtliga
Moderaterna	17	10	12	13	13
Folkpartiet	13	14	11	16	14
Centerpartiet	3	6	3	5	4
Kristdemokraterna	2	1	1	3	2
Miljöpartiet	27	26	21	15	23
Socialdemokraterna	26	29	30	37	30
Vänsterpartiet	12	14	21	11	14
	100	100	100	100	100
N=antal svarande	291	236	202	184	

Bland journalister under 35 år är andelen sympatisörer till miljöpartiet och moderaterna klart större än i kåren i sin helhet. Partisymptatierna hos sextiotalisterna ser ut ungefär som journalistkåren i stort, fast med en någon mindre andel moderatsympatisörer. Hos femtiotalisterna är vänsterpartiet starkt överrepresenterat och de borgerliga underrepresenterade.

Fyrtiotalisterna är kanske något överraskande den åldersgrupp bland journalisterna som har den största andelen borgerliga sympatisörer och den minsta andelen vänsterpartisympatisörer. Och skillnaden är stor. Hos 40-talisterna har 35 procent borgerliga sympatier medan 10 procent sympatiserar med vänsterpartiet. Hos 50-talisterna är motsvarande siffror 26 procent respektive 19 procent.

I tabell 12 redovisas journalisternas partisympatier efter både kön och ålder. De skillnader som framträder är anmärkningsvärd stor. Det gäller särskilt den yngsta åldersgruppen.

Bland yngre kvinnliga journalister sympatiserar 35 procent med miljöpartiet och 11 procent med moderaterna. Bland yngre manliga journalister sympatiserar 13 procent med miljöpartiet och 27 procent med moderaterna. Skillnaden är också stor när det gäller sympatierna för socialdemokraterna. De partipolitiska preferenserna bland journalister under 35 år skiljer sig alltså mycket kraftigt åt beroende på om man är kvinna eller man.

Skillnaden mellan män och kvinnor är också stor bland yngre (under 35 år) och äldre journalister (över 55 år) när det gäller andelen sympatierna för borgerliga partier. Yngre manliga journalister är betydligt mer borgerliga (41 procent) än äldre manliga journalister (32 procent), medan det omvända gäller för kvinnliga journalister.

Tabell 12 Journalisternas partisympatier efter kön och ålder (procent).

Ålder	-34		35-44		45-54		55-70		Samtliga	
	Kvinnor	Man	Kvinnor	Man	kvinnor	Man	kvinnor	Man	Kvinnor	Man
Moderaterna	11	27	8	13	10	13	15	13	10	16
Folkpartiet	12	15	13	15	11	12	18	14	13	14
Centerpartiet	4	2	6	5	7	1	8	3	6	3
Kristdemokraterna	3	1	0	2	2	1	2	4	2	2
Miljöpartiet	35	13	31	22	24	19	18	14	29	17
Socialdemokraterna	22	32	27	31	25	34	32	39	26	34
Vänsterpartiet	13	10	15	12	21	20	7	13	14	14
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N=antal svarande	181	110	117	118	89	112	68	118	453	456

Ålder och kön har alltså en mycket stor betydelse för journalisternas partisympatier och det gäller särskilt sympatierna för miljöpartiet och moderaterna. I figur 3 prövas avslutningsvis vilken faktor som påverkar journalisternas sympatier för moderaterna respektive miljöpartiet mest – ålder eller kön?

Sammantaget har ålder och kön ungefär lika stor betydelse, möjligen kan kön sägas ha en något större betydelse än ålder. Könstillhörigheten har dock i stort sett endast betydelse bland yngre journalister, medan journalisternas ålder har olika betydelse beroende på vilket parti det gäller. När det gäller miljöpartiet har åldern stor betydelse för kvinnliga journalister och när det gäller moderaterna har åldern stor betydelse för manliga journalister.

Figur 3 Effekt av kön och ålder på journalister som sympatiserar med moderaterna respektive miljöpartiet (procentandel sympatisörer)

<i>M-sympatisörer</i>				
Kön				
		Kvinnor	Man	Effekt av kön
Ålder	-34	11%	27%	16%
	55-	15%	13%	2%
Effekt av ålder		4%	14%	

<i>Mp-sympatisörer</i>				
Kön				
		Kvinnor	Man	Effekt av kön
Ålder	-34	35%	13%	22%
	55-	18%	14%	4%
Effekt av ålder		17%	1%	

Slutsatsen blir att miljöpartiet är mycket starkt överrepresenterade i den grupp av journalister – unga kvinnor – som kan antas ha det minsta potentiella inflytandet sett utifrån den maktposition de har inom den egna yrkesgruppen. Och att socialdemokrater och till viss del även moderater är något överrepresenterade i den grupp av journalister – äldre män – som kan antas ha det största inflytandet över den bild som ges av politik och samhälle i våra nyhetsmedier.

Sammanfattande slutsatser

I journalistkåren är miljöpartiet och vänsterpartiet kraftigt överrepresenterade och moderater och socialdemokrater underrepresenterade. Men får den bristande representativiteten hos journalistkåren något genomslag i nyhetsrapporteringen om politik?

Svaret är naturligtvis komplicerat, men en grundläggande förutsättning är att den bristande representativitet som utmärker journalistkåren i sin helhet också finns hos den förhållandevis begränsade grupp av journalister som dagligen formar den bild som allmänheten får av politiken i våra nyhetsmedier.

I de grupper av journalister som kan antas ha ett mycket stort inflytande över den politiska nyhetsrapporteringen – redaktionellt ansvariga inom medierna och tongivande politiska journalister i nationella nyhetsmedier – är inte miljöpartiet eller vänsterpartiet överrepresenterade på samma sätt som i kåren i sin helhet. Däremot är miljöpartiet och vänsterpartiet kraftigt överrepresenterade i de grupper av journalister som kan antas ha ett begränsat inflytande över den dagliga politiska nyhetsrapporteringen – bland frilansmedarbetare och unga kvinnliga journalister.

Det går dock knappast att hävda att moderater och socialdemokrater är överrepresenterade bland journalister med stort inflytande. Snarare ser denna viktiga grupp av journalister och ansvariga chefer partipolitiskt ut ungefär som den allmänhet den vänder sig till, med två undantag.

Folkpartiet är överrepresenterat både i journalistkåren i sin helhet och bland journalister med stort inflytande. Socialdemokraterna är däremot underrepresenterat både i journalistkåren i sin helhet och bland journalister med stort inflytande.